

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА**

ІВАНИЦЬКИЙ ЯРОСЛАВ ОЛЕГОВИЧ

УДК 343.98

**ЗАКОНОМІРНОСТІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЯК СКЛАДОВА ПРЕДМЕТА КРИМІНАЛІСТИКИ**

**Спеціальність 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика;
судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність**

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Львів – 2018

Дисертація на правах рукопису.

Робота виконана на кафедрі кримінального процесу та криміналістики юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти та науки України.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор
КОГУТИЧ Іван Іванович,
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
професор кафедри кримінального процесу
та криміналістики

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
ЩЕНКО Андрій Володимирович,
Національна академія внутрішніх справ,
професор кафедри криміналістики
та судової медицини

кандидат юридичних наук, доцент
БОЯРОВ Віктор Іванович,
Академія адвокатури України,
професор кафедри кримінального процесу
та криміналістики

Захист відбудеться «25» січня 2019 року о 10:00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 35.051.03 у Львівському національному університеті імені Івана Франка за адресою: 79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14, зал засідань юридичного факультету, ауд. №409.

З дисертацією можна ознайомитися у Науковій бібліотеці Львівського національного університету імені Івана Франка (79005, м. Львів, вул. Драгоманова, 5).

Автореферат розісланий «21» грудня 2018 року

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

В. О. Семків

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Реформа кримінального судочинства в Україні зумовила прийняття у 2012 році нового Кримінального процесуального кодексу України (надалі – КПК України), одним із основних завдань якого є охорона прав, свобод та законних інтересів підозрюваного (обвинуваченого) у кримінальному провадженні. Вказане знаходить своє підтвердження і в судовій практиці Європейського суду з прав людини, який зазначає, «що основне призначення процесуальних норм – захистити обвинуваченого від будь-яких проявів зловживання владою» (Справа «Куам та інші проти Бельгії», 22.06.2000 р.). Також необхідно зазначити, що кримінальні процесуальні норми встановлюють лише форму правозахисної діяльності, у той час як її зміст визначається в надрах криміналістики.

Розвиток науки криміналістики наприкінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст. зумовив виникнення нового напрямку досліджень, пов'язаного з теоретико-криміналістичними аспектами участі адвоката-захисника у кримінальному провадженні. Також вагоме значення відіграло і законодавче посилення принципу змагальності, яке є одним із основних чинників, що зумовлюють сьогодні необхідність у розробці нових, ефективніших положень та рекомендацій для адвокатів-захисників у частині застосування ними криміналістичних знань тактики та методики під час кримінального провадження. А це, у свою чергу, створює потребу в розробці нових теоретичних досліджень цієї сфери науки криміналістики, в тому числі і щодо закономірностей застосування адвокатом криміналістичних знань під час здійснення захисту підозрюваного (обвинуваченого).

Підґрунтям дисертаційного дослідження стали фундаментальні праці вчених-криміналістів, присвячені проблематиці предмета криміналістики, криміналістичної тактики та криміналістичної методики, а саме: М. О. Баєва, О. Я. Баєва, Р. С. Белкіна, О. М. Васильєва, А. І. Вінберга, В. Г. Гончаренка, В. І. Громова, Г. Гросса, М. В. Даньшина, О. О. Ексархопуло, В. А. Журавля, Б. Л. Зотова, А. В. Іщенко, О. Н. Колесніченка, В. П. Колмакова, В. О. Коновалової, С. М. Потапова, М. А. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої, В. В. Тищенко, С. М. Трегубова, І. М. Якімова та багатьох інших.

Різноманітні аспекти криміналістичного забезпечення адвокатської діяльності висвітлені у низці праць українських та іноземних науковців, таких як: М. О. Баєв, О. Я. Баєв, Я. О. Береський, Т. В. Варфоломєєва, В. Г. Гончаренко, Г. О. Зорін, І. І. Когутич, В. К. Матвійчук, О. В. Острогляд, Д. Г. Паляничко, Н. А. Пастернак, М. А. Погорецький, О. В. Попелюшко, В. В. Титаренко, А. Г. Філіппов, О. О. Щербатих та інших. Водночас, питання закономірностей застосування адвокатом криміналістичних знань тактики та методики під час кримінального провадження в контексті їхньої приналежності до предмета криміналістики практично не досліджувало-

ся. Тим часом, саме захисник, який володіє не лише теоретичними знаннями в галузі права, а й досвідом та уміннями щодо їх вдалого практичного застосування, спроможний правильно оцінити наявну під час кримінального провадження ситуацію і надати підзахисному професійну допомогу та рекомендації щодо найбільш оптимального використання наявних засобів захисту.

Тому заповнення дефіциту наукових знань у досліджуваній галузі правознавства, безсумнівно, є затребуваним практикою кримінального судочинства, а сама тема дисертації: «Закономірності адвокатської діяльності як складова предмета криміналістики» – актуальна у наш час.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана відповідно до основних положень Концепції реформування кримінальної юстиції України, затвердженої Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 31/2008, Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України 25 серпня 2015 р. № 501, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, а також науково-дослідницької тематики кафедри кримінального процесу і криміналістики Львівського національного університету імені Івана Франка «Криміналістичні знання та проблеми розширення меж їх використання» (номер державної реєстрації 0110U005709).

Мета і завдання дослідження. *Метою* дисертаційного дослідження є з'ясування та виокремлення основних закономірностей адвокатської діяльності, на прикладі здійснення захисту у кримінальному провадженні як однієї зі складових предмета криміналістики, формування уточнених визначень предмета криміналістики, тактики професійного захисту та методики професійного захисту, розроблення тактик захисту на стадіях досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, а також методик професійного захисту щодо окремих видів кримінальних правопорушень. Для її досягнення потрібно вирішити такі головні завдання:

- дослідити історію становлення та розвитку науки криміналістики, виокремити існуючі підходи до розуміння її предмета та визначити його сучасні складові елементи;

- виокремити ключові риси терміну «адвокатська діяльність» та, в подальшому, визначити дії, що становлять зміст діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні;

- з огляду на лінгвістичні та криміналістичні тлумачення термінів «тактика», «методика» і «захист», запропонувати удосконалені варіанти дефініцій «тактики професійного захисту» і «методики професійного захисту»;

- дослідити окремі аспекти тактичної діяльності адвоката-захисника на стадіях досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження і виокремити пов'язані з цим закономірності;

– розробити основні положення методик професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисні вбивства та у кримінальних провадженнях про крадіжки, виокремивши при цьому окремі закономірності адвокатської діяльності, що пов'язані з процесом захисту у таких провадженнях;

Об'єктом дослідження є діяльність адвоката–захисника щодо використання криміналістичних знань під час здійснення захисту в кримінальному провадженні.

Предметом дослідження є закономірності діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні як складова предмета криміналістики.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є діалектико-матеріалістичний метод наукового пізнання соціально-правових явищ і загальнонаукові та спеціальні методи, що базуються на ньому.

Зокрема, методи логіки (аналіз, синтез, узагальнення та інші) використовувалися у процесі дослідження законодавчих положень, матеріалів кримінальних проваджень та статистичних даних, різноманітних концепцій та позицій авторів із окремих питань, законодавчих положень, їх узагальненні та формулюванні висновків (розділи 1, 2, 3); моделювання – під час формування висновків до розділів і загальних висновків у роботі (розділи 1, 2, 3); описово-аналітичний – для трактування правових визначень, розробки дефініцій і уточнення понятійно-категоріального апарату (розділи 1, 2, 3); порівняльно-правовий метод – під час співставлення положень чинних та таких, що втратили чинність, нормативно-правових актів, а також щодо наукових ідей та концепцій, наявних у криміналістичних дослідженнях вітчизняних та закордонних науковців (розділи 1, 2, 3); соціологічний та статистичний методи – для аналізу та узагальнення емпіричної бази (матеріалів кримінальних проваджень, результатів анкетування).

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених із криміналістики, кримінального процесуального права, кримінального права, теорії держави і права, лексикології, психології. Нормативно-правову базу та інформаційну основу дослідження складають Конституція України, міжнародно-правові акти, визнані Україною, кримінальне та кримінальне процесуальне законодавство України, а також галузеві закони України і судова практика. Емпіричну базу дослідження складають: матеріали вивчених кримінальних проваджень, розглянутих і вирішених місцевими судами за період 2016–2018 рр. (120 кримінальних проваджень); результати, одержані шляхом анкетування 87 респондентів-адвокатів; аналітичні та статистичні матеріали опублікованої судової, правоохоронної та правозахисної практики за період 2014–2017 рр.; власний досвід здобувача, який здійснює адвокатську діяльність.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що ця дисертація є одним із перших монографічних досліджень теоретичних і практич-

них аспектів тактико-криміналістичного та методико-криміналістичного забезпечення діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні в контексті з'ясування окремих закономірностей такої діяльності. Враховуючи окреслену актуальність обраної тематики, внаслідок проведеного дослідження одержано результати, в межах яких:

Уперше:

– сформовано визначення понять «тактика професійного захисту на стадії досудового розслідування кримінального правопорушення» та «тактика професійного захисту на стадії судового розгляду кримінальної справи», які запропоновано розглядати як підсистеми тактики професійного захисту, що включають в себе сукупність теоретичних наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їхній основі практичних рекомендацій щодо планування, організації та вчинення адвокатом-захисником дій на стадії досудового розслідування кримінального правопорушення/судового розгляду кримінальної справи, спрямованих на збирання, дослідження, оцінку і використання доказів з метою якнайкращого виконання належної такому суб'єкту процесуальної функції захисту;

– виокремлено закономірність залежності змісту та вибору конкретної тактики професійного захисту від низки обставин, спільними з яких для стадій досудового розслідування та судового розгляду є: момент залучення адвоката-захисника до участі у кримінальному провадженні; ставлення підозрюваного/обвинуваченого до інкримінованого кримінального правопорушення; наявність у сторони захисту інформації та доказів на підтримку позиції підозрюваного/обвинуваченого; кримінально-правова кваліфікація вчиненого протиправного діяння; відомостей про наявні у сторони обвинувачення докази вини підзахисної особи; положення чинного законодавства та судової практики щодо регулювання схожих правовідносин;

– виокремлено окремі закономірності тактики професійного захисту на стадії судового розгляду кримінальної справи, зміст яких зводиться, в основному, до можливості збільшення часу судового розгляду за рахунок продуманого використання стороною захисту передбачених законом прав щодо неприбуття обвинуваченого у судові засідання та/або щодо заявлення відводу судді чи іншим учасникам судового розгляду;

– розроблено основні аспекти методики професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство та у кримінальних провадженнях про крадіжки, в межах яких запропоновано її наступне розуміння: це підсистема методики професійного захисту, що включає в себе сукупність наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їхній основі практичних рекомендацій щодо раціональної організації та здійснення захисту адвокатом-захисником у рамках кримінального провадження про умисне вбивство/про крадіжку;

– виокремлено спільні для кримінальних проваджень про умисні вбивства та для кримінальних проваджень про крадіжки закономірності, що притаманні діяльності адвоката-захисника, а саме: зміст пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) та доступних для сторони захисту матеріалів кримінального провадження у їх взаємозв'язку із відношенням самого підзахисного до змісту пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення), становлять основу для вибору стороною захисту оптимальної для наявної ситуації позиції захисту; обрана позиція захисту обумовлює основний вектор подальших діянь адвоката-захисника у кримінальному провадженні; обрана позиція захисту обумовлює можливість вибору стороною захисту певної категорії обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення.

Удосконалено:

– поняття предмета криміналістики, під яким запропоновано розглядати виокремлені цією наукою закономірності механізму кримінального правопорушення, виникнення, збирання, дослідження, оцінки і використання доказів та іншої криміналістично значущої інформації про кримінальні правопорушення, а також про засновані на пізнанні цих закономірностей засоби і методи дослідження й попередження кримінальних правопорушень у межах кримінальної процесуальної діяльності, здійснюваної, передусім, слідчим, прокурором, адвокатом-захисником та судом (суддею);

– дефініцію адвокатської діяльності у кримінальному провадженні, яку окреслено як сукупність фізичних та розумових дій, виконуваних для досягнення поставленої правової мети адвокатом, який відповідає наступним характеристикам: залучений у добровільному або провадно-ініційованому порядку; має чинне свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю; має передбачені кримінальним процесуальним законодавством документи, що підтверджують його повноваження на участь у конкретному кримінальному провадженні; внесений до Єдиного реєстру адвокатів України;

– криміналістичне тлумачення тактики професійного захисту, під якою запропоновано розуміти підсистему криміналістичної тактики, що включає в себе сукупність теоретичних наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їх основі практичних рекомендацій щодо планування, організації та вчинення адвокатом-захисником дій у рамках кримінального провадження, спрямованих на збирання, дослідження, оцінку і використання доказів з метою якнайкращого виконання належної такому суб'єкту процесуальної функції захисту;

– криміналістичне тлумачення методики професійного захисту, яку запропоновано розглядати як підсистему криміналістичної методики, що включає в себе сукупність теоретичних наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їх основі практич-

них рекомендацій щодо раціональної організації та здійснення захисту адвокатом-захисником в рамках кримінального провадження за окремими категоріями (видами) кримінальних правопорушень.

Набули подальшого розвитку:

– концепції приналежності тактики професійного захисту та методики професійного захисту до систем криміналістичної тактики та криміналістичної методики відповідно, що обґрунтовано наявністю низки спільних із іншими підсистемами криміналістичної тактики/криміналістичної методики особливостей, детальніше описаних у висновках;

– ідеї щодо загальної структури методики професійного захисту у кримінальних провадженнях, до основних елементів якої віднесено: криміналістичну характеристику відповідного виду кримінального правопорушення; визначення першочергових загальних тактичних завдань захисту на етапі вступу адвоката-захисника у процес; вибір типової позиції захисту з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних кримінальних провадженнях; встановлення обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення; тактичні особливості виконання адвокатом-захисником окремих дій під час здійснення захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони сприятимуть подальшому розвитку науки криміналістики, розширюючи та вдосконалюючи наукові положення щодо приналежності адвокатської діяльності до предметної сфери криміналістики. Водночас, сформовані у дисертаційному дослідженні положення, висновки та пропозиції можуть бути використані: у науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальшого розвитку вчення про використання криміналістичних знань адвокатом для здійснення захисту у кримінальному провадженні; у практичній діяльності – для організаційно-методичного та інформаційного забезпечення діяльності адвокатів-захисників у кримінальному провадженні; у навчальному процесі – під час викладання навчальної дисципліни «Криміналістика», а також під час підготовки підручників, навчальних посібників та методичних матеріалів із криміналістики;

Апробація результатів дисертації. Дисертація виконана на кафедрі кримінального процесу та криміналістики Львівського національного університету імені Івана Франка, окремі її положення неодноразово доповідалися на наукових семінарах, а на завершенні робота – обговорена, схвалена і рекомендована до захисту. Основні положення дисертації були оприлюднені на 6 науково-практичних конференціях (див. п.п. 6–11 Списку опублікованих праць за темою дисертації).

Публікації. Крім тез доповідей на конференціях, результати дисертації опубліковано в 5 наукових статтях, з яких 4 – у вітчизняних фахових

наукових виданнях та 1 – в іноземному періодичному науковому виданні. Також за темою дисертації прийнято до друку ще 2 статті.

Структура та обсяг дисертації обумовлені метою, завданнями та предметом дослідження. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які поділено на вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 227 сторінок, основний текст викладений на 157 сторінках. Список використаних джерел містить 207 найменувань (23 сторінки), додатки викладені на 25 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено її взаємозв'язок із науковими програмами, планами, темами та ступінь наукової розробки, описано об'єкт і предмет дослідження, сформульовано його мету і завдання, викладено методологічну основу роботи, окреслено положення, які характеризують її наукову новизну, роз'яснено практичне значення одержаних результатів дослідження, наведено дані про апробацію його результатів, публікації і структуру дисертації.

Розділ 1 «Предмет криміналістики та його складові частини» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 1.1. «Предмет криміналістики та проблеми його структури» досліджено становлення та розвиток наукових уявлень про криміналістику та її предмет, починаючи з часів виникнення перших типів держав та права.

У межах наведеного окреслено приклади закріплення криміналістичних положень у джерелах права стародавніх держав та способи їх застосування тогочасними органами правопорядку, описано первинні тактичні прийоми та охарактеризовано період консолідації криміналістичних знань і виокремлення криміналістики у спеціальну юридичну науку. Основну частину підрозділу становить опис та аналіз позицій відомих вчених-криміналістів щодо визначення поняття предмета криміналістики крізь призму історичного розвитку цієї науки. Виокремлено кілька основних концепцій щодо розуміння предмета криміналістики, серед яких: прагматична, теоретико-доказова, інформаційно-пізнавальна та слідознавча концепції.

З огляду на постійний розвиток науки криміналістики та постановки перед нею все нових і нових завдань, зауважено, що в наш час з'явилась необхідність у перегляді домінуючої теоретико-доказової концепції, зокрема, в аспекті суб'єктного складу. За окресленого вище встановлено, що основа сучасного визначення предмета криміналістики має: містити вказівку на досліджувані закономірності; містити вказівку на суб'єктів використання криміналістичних знань, до яких, станом на сьогодні, з огляду

на чинні положення КПК України та наявний стан науково-криміналістичних розробок, беззаперечно, необхідно віднести слідчого, прокурора, адвоката-захисника та суд (суддю); враховувати певні особливості чинного законодавства тієї держави, з прив'язкою до якого здійснюється розробка відповідних криміналістичних положень та рекомендацій та які можуть впливати на правильність обраної термінології.

У підрозділі 1.2. «Адвокатська діяльність у кримінальному провадженні. Поняття та зміст» висвітлено питання наукового та нормативного визначення дефініції «адвокатська діяльність» крізь призму формуючих дане поняття слів «адвокат» та «діяльність», а також окреслено зміст такої діяльності у кримінальному провадженні зі сторони процесуальних положень чинного законодавства України.

На основі проведеного дослідження адвокатську діяльність окреслено як сукупність фізичних та розумових дій, виконуваних для досягнення поставленої правової мети адвокатом, який відповідає наступним характеристикам: залучений у добровільному або провадно-ініційованому порядку; має чинне свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю; має передбачені кримінальним процесуальним законодавством документи, що підтверджують його повноваження на участь у конкретному кримінальному провадженні; внесений до Єдиного реєстру адвокатів України.

Також зазначено, що адвокатська діяльність у кримінальному провадженні має два взаємопов'язані та нерозривні аспекти – кримінальний процесуальний і криміналістичний. Водночас, зміст кримінальної процесуальної діяльності адвоката у кримінальному провадженні складає сукупність певних конкретних дій, які адвокат може вчиняти під час надання правової допомоги особі у кримінальному провадженні. З огляду на викладене, а також враховуючи результати проведеного дослідження, визначено загальний перелік дій (описаний у висновках), що включає в себе адвокатська діяльність, зокрема, в частині здійснення захисту особи.

Розділ 2 «Закономірності тактики професійного захисту у кримінальному провадженні» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1. «Поняття тактики професійного захисту та її місце в системі криміналістичної тактики» проаналізовано основні лінгвістичні та криміналістичні позиції щодо тлумачення основоположних для визначення дефініції «тактика професійного захисту» термінів «тактика» та «захист», а також обґрунтовано приналежність тактики професійного захисту до системи криміналістичної тактики.

З'ясовано, що найпоширенішим у наш час визначенням криміналістичної тактики є дефініція Р. С. Белкіна. З урахуванням викладеного, а також на підставі аналізу низки інших загальновідомих тлумачень, обґрунтовано те, що в сучасній дефініції криміналістичної тактики повинна міститися інформація про наступне: це розділ науки криміналістики; цей розділ

включає в себе систему наукових положень та розроблених на їх основі практичних рекомендацій з організації та планування досудового розслідування та судового провадження; вказані наукові положення та практичні рекомендації спрямовані на збирання, дослідження, оцінку і використання доказів. Крім наведених вище елементів, з огляду на зростання в останні роки серед науковців-криміналістів дискусії про можливість розширення меж предмета криміналістики через включення до її суб'єктів адвоката-захисника, прокурора, суду (судді), рекомендовано, під час формування науковцями-криміналістами власного визначення терміну «криміналістична тактика», зазначити також і суб'єктний склад щодо організації, планування та діяльності якого автори дефініції криміналістичної тактики вважають за можливе розроблення відповідних теоретичних положень та практичних рекомендацій. На основі викладеного сформовано власну дефініцію криміналістичної тактики, а також представлено оновлений підхід до визначення поняття тактика професійного захисту.

Окрім цього, описано спільні особливості, що притаманні як «тактиці професійного захисту», так й іншим підсистемам «криміналістичної тактики» – зокрема, і визнаній усіма науковцями «слідчій тактиці».

У підрозділі 2.2. «Закономірності тактики професійного захисту на стадії досудового розслідування кримінальних правопорушень» розглянуто особливості тактичної діяльності адвоката-захисника на стадії досудового розслідування кримінальних правопорушень в контексті виокремлення її закономірностей.

Обґрунтовано, що зміст та вибір конкретної тактики професійного захисту на стадії досудового розслідування у будь-якому кримінальному провадженні перебуває у закономірній залежності від низки обставин, до яких віднесено: момент залучення адвоката-захисника до участі у досудовому розслідуванні кримінального провадження; ставлення підзахисного до інкримінованого кримінального правопорушення; наявних у підзахисного відомостей, що стосуються вказаної справи; кримінально-правової кваліфікації вчиненого протиправного діяння; відомостей про наявні у сторони обвинувачення докази вини підзахисної особи; положення чинного законодавства та судової практики щодо регулювання схожих правовідносин.

Поряд із цим, звернуто увагу на те, що з'ясування наведених вище обставин та подальший вибір відповідної тактики професійного захисту закономірно потребує від адвоката активної діяльності, що, на наш погляд, проявляється, як мінімум, у: спілкуванні адвоката-захисника із підзахисним, що включає в себе як підготовку, так і безпосередню розмову; ознайомленні із матеріалами досудового розслідування, передумовою якого є подання відповідного клопотання.

У підрозділі 2.3. «Закономірності тактики професійного захисту на стадії судового розгляду кримінальної справи» проаналізовано окремі

тактичні аспекти діяльності адвоката-захисника під час судового розгляду кримінальної справи та виокремлено пов'язані із цим закономірності.

Сформовано власне визначення тактики професійного захисту на стадії судового розгляду кримінальної справи, а також з'ясовано, що зміст та вибір конкретної тактики професійного захисту на стадії судового розгляду будь-яких кримінальних справ, як і на стадії досудового розслідування будь-яких кримінальних правопорушень, перебувають у закономірній залежності від низки обставин, спільними з яких для обох стадій є: момент залучення адвоката-захисника до участі у кримінальному провадженні; ставлення підозрюваного/обвинуваченого до інкримінованого кримінального правопорушення; наявність у сторони захисту інформації та доказів на підтримку позиції підозрюваного/обвинуваченого; кримінально-правова кваліфікація вчиненого протиправного діяння; відомості про наявні у сторони обвинувачення докази вини підзахисної особи; положення чинного законодавства та судової практики щодо регулювання схожих правовідносин.

Поряд із цим, виокремлено особливі закономірності тактики професійного захисту на стадії судового розгляду будь-якої кримінальної справи, зміст яких зводиться, в основному, до можливості збільшення часу судового розгляду за рахунок продуманого використання стороною захисту передбачених законом прав щодо неприбуття обвинуваченого у судові засідання та/або щодо заявлення відводу судді чи іншим учасникам судового розгляду.

Розділ 3 «Закономірності методики професійного захисту в окремих категоріях кримінальних проваджень» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. «Поняття методики професійного захисту та її місце в системі криміналістичної методики» окреслено загальнопоширені лінгвістичні і криміналістичні позиції щодо тлумачення термінів «методика» і «захист», сформовано на їх основі визначення поняття «методика професійного захисту», а також обґрунтовано її приналежність до системи криміналістичної методики.

Запропоновано авторське розуміння криміналістичної методики, основні відмінності якого, в порівнянні із дослідженими широковідомими тлумаченнями цього терміну, полягають в наступному: у ньому відсутня вибіркова вказівка на джерела формування криміналістичних методик; у ньому чітко відображено суб'єктну спрямованість відповідних методичних положень та рекомендацій не лише для слідчих, а й для професійних реалізаторів трьох основних кримінальних процесуальних функцій – судді, прокурора та адвоката-захисника; у ньому вжито оновлену термінологію у вигляді зазначення про кримінальні правопорушення, що є об'єднуючим поняттям як для уже звичних для нас злочинів, так і для новітніх кримінальних проступків; у ньому прослідковується можливість застосуван-

ня відповідних методичних положень та рекомендацій на різноманітних стадіях кримінального провадження.

На основі вказаного сформовано авторське визначення поняття методика професійного захисту та, в подальшому, визначено спільні особливості, що притаманні як «методиці професійного захисту», так й іншим підсистемам «криміналістичної методики».

У підрозділі 3.2. «Методика професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство» визначено та охарактеризовано окремі елементи структури методики професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство, проаналізовано діяльність адвоката-захисника у вказаних кримінальних провадженнях та виокремлено пов'язані із цим закономірності.

Встановлено основні структурні елементи методики професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство, до яких віднесено: криміналістичну характеристику цього виду кримінального правопорушення; визначення першочергових загальних тактичних завдань захисту на етапі вступу адвоката-захисника у процес; вибір типової позиції захисту, з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних кримінальних провадженнях; встановлення обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення; визначення певних особливостей здійснення захисту у вказаних кримінальних провадженнях.

Також виокремлено і певні закономірності, що притаманні діяльності адвоката-захисника у кримінальних провадженнях про умисне вбивство, а саме: зміст пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) та доступних для сторони захисту матеріалів кримінального провадження у їх взаємозв'язку із відношенням самого підзахисного до змісту пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) становлять основу для вибору стороною захисту оптимальної для наявної ситуації позиції захисту; обрана позиція захисту (повне визнання вини; повне невизнання вини; часткове визнання/невизнання вини) обумовлює основний вектор подальших діянь адвоката-захисника у кримінальному провадженні (пошук та подальше пред'явлення доказів, які сприятимуть виправданню особи та/або пошук та подальше пред'явлення доказів, які сприятимуть звільненню особи від кримінальної відповідальності, покарання чи його відбування або сприятимуть пом'якшенню відповідальності чи покарання тощо); обрана позиція захисту обумовлює можливість вибору стороною захисту певної категорії обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення.

У підрозділі 3.3. «Методика професійного захисту у кримінальних провадженнях про крадіжки» розглянуто окремі аспекти діяльності адвоката-захисника у кримінальних провадженнях про крадіжки, визначе-

но пов'язані із цим закономірності та охарактеризовано окремі елементи структури методики професійного захисту у кримінальних провадженнях про крадіжки.

Обґрунтовано, що структура методик професійного захисту у кримінальних провадженнях про крадіжки, за своїм загальним виглядом (формою), у повній мірі відповідає визначеній у попередньому підрозділі методиці професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство. Водночас з'ясовано, що попри ідентичність цієї структури за формою, її зміст у кримінальних провадженнях про умисне вбивство та у кримінальних провадженнях про крадіжки відрізняється. Особливо яскраво вказане проявляється у виборі стороною захисту типової позиції захисту, а також у переліку та суті обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення.

Поряд із цим, під час дослідження проблематики методики захисту у кримінальних провадженнях про крадіжки виокремлено і певні закономірності, що притаманні діяльності адвоката-захисника, а саме: зміст пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) та доступних для сторони захисту матеріалів кримінального провадження у їх взаємозв'язку із відношенням самого підзахисного до змісту пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) становлять основу для вибору адвокатом-захисником та подальшого погодження з підзахисним оптимальної для наявної ситуації позиції захисту; обрана позиція захисту (повне визнання вини; повне невизнання вини; часткове визнання/невизнання вини) обумовлює основний вектор подальших діянь адвоката-захисника у кримінальному провадженні (пошук та подальше пред'явлення доказів, які сприятимуть виправданню особи та/або пошук та подальше пред'явлення доказів, які сприятимуть звільненню особи від кримінальної відповідальності, покарання чи його відбування або сприятимуть пом'якшенню відповідальності чи покарання тощо); обрана позиція захисту обумовлює можливість вибору стороною захисту певної категорії обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення; у справах про крадіжки, де обрана позиція повного визнання вини, адвокати-захисники завжди звертають увагу на наявність у зв'язку з цим певних обставин, що пом'якшують покарання обвинуваченого.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено розгляд теоретичних і практичних аспектів тактико-криміналістичного та методико-криміналістичного забезпечення діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні в контексті з'ясування окремих закономірностей такої діяльності. За результатами вказаного зроблено наступні висновки:

1. Під предметом криміналістики, на сучасному етапі її розвитку, запропоновано розуміти виокремлені цією наукою закономірності механізму кримінального правопорушення, виникнення, збирання, дослідження, оцінки і використання доказів та іншої криміналістично значущої інформації про кримінальні правопорушення, а також про засновані на пізнанні цих закономірностей засоби і методи дослідження й попередження кримінальних правопорушень в межах кримінальної процесуальної діяльності, здійснюваної, передусім, слідчим, прокурором, адвокатом-захисником та судом (суддею).

2. Адвокатська діяльність – це сукупність фізичних та розумових дій, виконуваних для досягнення поставленої правової мети особою, яка у встановленому законодавством порядку отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю і у якої таке право не є припиненим чи зупиненим на момент здійснення її професійної діяльності.

3. Адвокатська діяльність у кримінальному провадженні, зокрема в частині здійснення захисту особи, загалом включає в себе наступні дії: підготовку до проведення зустрічей та безпосереднє проведення зустрічей із підзахисним; підготовку та подання клопотань, заяв, скарг, заперечень, будь-яких інших процесуальних документів, необхідних для досягнення бажаного правового результату; підготовку до участі та безпосередню участь у проведенні допиту чи інших процесуальних діях, в яких бере участь підзахисна особа чи які проводяться за клопотанням такої підзахисної особи або самого захисника, що включає в себе можливість ставити запитання, висловлювати зауваження, пропозиції та заперечення тощо; збір та подання слідчому, прокурору, слідчому судді чи суду доказів на підтвердження правової позиції сторони захисту в конкретному кримінальному провадженні; підготовку та використання у встановленому законодавством порядку технічних засобів під час проведення процесуальних дій, у яких бере участь підзахисна особа; ознайомлення з матеріалами досудового розслідування та судового розгляду, в т.ч. з журналом судового засідання та технічним записом судового процесу; підготовку та безпосередню участь у підготовчому судовому засіданні та судовому розгляді у судах всіх інстанцій; отримання копій процесуальних документів та письмових повідомлень, які стосуються підзахисної особи в певному кримінальному провадженні.

4. Тактику професійного захисту визначено як підсистему криміналістичної тактики, що включає в себе сукупність теоретичних наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їх основі практичних рекомендацій щодо планування, організації та вчинення адвокатом-захисником дій в рамках кримінального провадження, спрямованих на збирання, дослідження, оцінку і використання доказів з метою якнайкращого виконання належної такому суб'єкту процесуальної функції захисту.

5. Обґрунтовано, що «тактика професійного захисту» є однією із підсистем криміналістичної тактики, оскільки їй притаманна низка тих же особливостей, що й іншим підсистемам криміналістичної тактики, зокрема: спрямованість на виконання спільних для суду, сторін та інших учасників кримінального провадження завдань, визначених у ст. 2 КПК України; наявність єдиної сфери застосування – кримінального судочинства; можливість використання під час здійснення захисту сформованих в межах криміналістичної науки загальних тактичних прийомів, спрямованих на задоволення, перш за все, потреб слідчої практики; наявність спільної криміналістичної методологічної основи.

6. Визначено, що зміст та вибір конкретної тактики професійного захисту на стадії досудового розслідування будь-яких кримінальних правопорушень та на стадії судового розгляду будь-яких кримінальних справ, перебувають у закономірній залежності від низки обставин, спільними з яких для обох стадій є: момент залучення адвоката-захисника до участі у кримінальному провадженні; ставлення підозрюваного/обвинуваченого до інкримінованого кримінального правопорушення; наявність у сторони захисту інформації та доказів на підтримку позиції підозрюваного/обвинуваченого; кримінально-правова кваліфікація вчиненого протиправного діяння; відомості про наявні у сторони обвинувачення докази вини підзахисної особи; положення чинного законодавства та судової практики щодо регулювання схожих правовідносин.

7. Виокремлено особливі закономірності тактики професійного захисту на стадії судового розгляду будь-якої кримінальної справи, зміст яких зводиться, в основному, до можливості збільшення часу судового розгляду за рахунок продуманого використання стороною захисту передбачених законом прав щодо неприбуття обвинуваченого у судові засідання та/або щодо заявлення відводу судді чи іншим учасникам судового розгляду.

8. З'ясовано, що методика професійного захисту – це підсистема криміналістичної методики, що включає в себе сукупність теоретичних наукових положень і положень адвокатської практики, а також розроблених на їх основі практичних рекомендацій щодо раціональної організації та здійснення захисту адвокатом-захисником в рамках кримінального провадження за окремими категоріями (видами) кримінальних правопорушень.

9. Обґрунтовано приналежність «методики професійного захисту» до системи криміналістичної методики, оскільки їй притаманна низка тих же особливостей, що й іншим підсистемам криміналістичної методики, зокрема: наявність аналогічних у своїй основі законодавчої бази, принципів та інформаційно-доказового підґрунтя для сторони захисту, сторони обвинувачення та суду; направленість на виконання загальних для суду, сторін та інших учасників кримінального провадження завдань, визначених у ст. 2 КПК України; наявність спільної із загальною методикою та

методикою обвинувачення системи взаємопов'язаних способів і засобів, які використовуються під час проведення певним учасником кримінального провадження (слідчим, прокурором, адвокатом) цілеспрямованих дій з метою найбільш ефективного вирішення поставлених перед ним завдань; можливість використання під час здійснення захисту сформованих в межах криміналістичної тактики та техніки загальних рекомендацій, спрямованих на задоволення, перш за все, потреб сторони обвинувачення; наявність спільної криміналістичної методологічної основи.

10. Сформовано окремі методики професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство та у кримінальних провадженнях про крадіжки, до основних структурних елементів яких віднесено: криміналістичну характеристику відповідного виду кримінального правопорушення; визначення першочергових загальних тактичних завдань захисту на етапі вступу адвоката-захисника у процес; вибір типової позиції захисту, з огляду на наявну ситуацію та практику професійного захисту у відповідних кримінальних провадженнях; встановлення обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення; тактичні особливості виконання адвокатом-захисником окремих дій під час здійснення захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство.

11. Виокремлено певні закономірності, що притаманні діяльності адвоката-захисника як у кримінальних провадженнях про умисне вбивство, так і у кримінальних провадженнях про крадіжки, а саме: зміст пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) та доступних для сторони захисту матеріалів кримінального провадження у їх взаємозв'язку із відношенням самого підзахисного до змісту пред'явленої підозри/обвинувачення (судового рішення) становлять основу для вибору стороною захисту оптимальної для наявної ситуації позиції захисту; обрана позиція захисту (повне визнання вини; повне невизнання вини; часткове визнання/невизнання вини) обумовлює основний вектор подальших діянь адвоката-захисника у кримінальному провадженні (пошук та подальше пред'явлення доказів, які сприятимуть виправданню особи та/або пошук та подальше пред'явлення доказів, які сприятимуть звільненню особи від кримінальної відповідальності, покарання чи його відбування або сприятимуть пом'якшенню відповідальності чи покарання тощо); обрана позиція захисту обумовлює можливість вибору стороною захисту певної категорії обставин, доведення яких допоможе отримати найбільш сприятливе для підзахисного кінцеве судове рішення.

12. З'ясовано, що у справах про крадіжки, де обрана позиція повного визнання вини, адвокати-захисники закономірно звертають увагу суду на наявність у зв'язку з цим певних обставин, що пом'якшують покарання обвинуваченого.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Іваницький Я. О. Історичний ракурс предмета криміналістики. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. Львів. 2016. Вип. 63. С. 195–204.
2. Іваницький Я. О. Сучасне розуміння предмета криміналістики. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. Херсон. 2016. Вип. 5. Т. 2 С. 145–149.
3. Іваницький Я. О. Про поняття тактики професійного захисту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. Ужгород. 2018. Вип. 48. Т. 2 С. 103–107.
4. Ivanytskyi Ya. O. Regularities of tactics of professional protection at pre-trial investigation. *Visegrad journal on human rights*. 2018. No. 1. P. 75–80.
5. Іваницький Я. О. Окремі аспекти методики професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал»*. 2018. № 3 С. 210–214. URL: http://lsej.org.ua/3_2018/61.pdf (дата звернення 01.06.2018).
6. Іваницький Я. О. Про поняття тактики захисту в криміналістичній науці. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXII звітної науково-практичної конференції (4–5 лютого 2016 р.)*. Львів. 2016. Ч. 2. С. 196–199.
7. Іваницький Я. О. Визначення предмета науки криміналістики в українських навчальних посібниках. *Правова система України: сучасний стан та актуальні проблеми: матеріалами п'ятої всеукраїнської науково-практичної конференції (15 квітня 2016 р.)*. Івано-Франківськ. 2016. С. 154–159.
8. Іваницький Я. О. Зміст адвокатської діяльності в кримінальному провадженні. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXIII звітної науково-практичної конференції (7–8 лютого 2017 р.)*. Львів. 2017. Ч. 2. С. 206–208.
9. Іваницький Я. О. Відмінності тактики та стратегії захисту. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXIV звітної науково-практичної конференції (7–8 лютого 2018 р.)*. Львів. 2018. Ч. 2. С. 206–209.
10. Іваницький Я. О. До поняття «адвокатська діяльність». *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна юриспруденція Європейського Союзу: взаємодія права, нормотворчості та практики» (17 квітня 2018 р.)*. Люблін. 2018. С. 164–168.
11. Іваницький Я. О. Щодо визначення поняття методики професійного захисту. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Юридичні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень» (11–12 травня 2018 р.)*. Київ. 2018. С. 100–102.

СПИСОК РОБІТ, ЩО ПЕРЕДАНІ ЗДОБУВАЧЕМ ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ ТА ПРИЙНЯТІ ДО ДРУКУ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Іваницький Я. О. Окремі тактичні аспекти бесіди адвоката-захисника з підзахисним. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. Ужгород, 2018. Вип. № 51.

2. Іваницький Я. О. Тактичні особливості захисту під час судового розгляду кримінальної справи. *Науковий збірник «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції»*. 2018. № 4.

3. Іваницький Я. О. Окремі закономірності діяльності адвоката-захисника на стадії судового розгляду кримінальної справи. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку»* (21–22 вересня 2018 р.). м. Запоріжжя. 2018.

АНОТАЦІЯ

Іваницький Я. О. Закономірності адвокатської діяльності як складова предмета криміналістики. – Дисертація на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. – Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2018.

Дисертація присвячена дослідженню криміналістичного забезпечення діяльності захисника у кримінальному провадженні та виокремленню пов'язаних із цим закономірностей адвокатської діяльності.

У ній досліджено становлення та розвиток наукових уявлень про криміналістику та її предмет, за наслідками чого запропоновано авторське визначення предмета криміналістики. Здійснено аналіз наукової літератури та законодавчих приписів щодо тлумачення терміну «адвокатська діяльність», а також з'ясовано зміст такої діяльності. Охарактеризовано тактику професійного захисту у кримінальному провадженні, в межах чого запропоновано власні дефініції тактики професійного захисту та похідних від неї тактик професійного захисту на стадії досудового розслідування кримінальних правопорушень та на стадії судового розгляду кримінальних справ. Окрему увагу присвячено виокремленню низки закономірностей тактики професійного захисту на стадіях досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень.

На основі аналізу існуючих теоретичних положень методики захисту у кримінальному провадженні розроблено структуру методик професійного захисту у кримінальних провадженнях про умисне вбивство та у кримі-

нальних провадженнях про крадіжки та виокремлено певні закономірності, що притаманні діяльності адвоката-захисника у цих провадженнях.

Ключові слова: закономірності, предмет криміналістики, адвокат-захисник, адвокатська діяльність, криміналістична тактика, тактика професійного захисту, криміналістична методика, методика професійного захисту.

АННОТАЦИЯ

Иваницкий Я. О. Закономерности адвокатской деятельности как составляющая предмета криминалистики. – Диссертация на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.09 – уголовный процесс и криминалистика; судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность. – Львовский национальный университет имени Ивана Франко. – Львов, 2018.

Диссертация посвящена исследованию криминалистического обеспечения деятельности защитника в уголовном производстве и выделению связанных с этим закономерностей адвокатской деятельности.

В ней исследованы становление и развитие научных представлений о криминалистике и ее предмете, по результатам чего предложено авторское определение предмета криминалистики. Осуществлен анализ научной литературы и законодательных предписаний относительно толкования термина «адвокатская деятельность», а также выяснено содержание такой деятельности. Охарактеризовано тактику профессиональной защиты в уголовном производстве, в пределах чего предложено собственные дефиниции тактики профессиональной защиты и производных от нее тактик профессиональной защиты на стадии досудебного расследования уголовных преступлений и на стадии судебного рассмотрения уголовных дел. Отдельное внимание посвящено выделению ряда закономерностей тактики профессиональной защиты на стадиях досудебного расследования и судебного рассмотрения уголовных производств.

На основе анализа существующих теоретических положений методики защиты в уголовном производстве разработана структура методик профессиональной защиты по уголовным производствам об умышленном убийстве и в уголовных процессах о кражах и выделены определенные закономерности, присущие деятельности адвоката-защитника в этих процессах.

Ключевые слова: закономерности, предмет криминалистики, адвокат-защитник, адвокатская деятельность, криминалистическая тактика, тактика профессиональной защиты, криминалистическая методика, методика профессиональной защиты.

SUMMARY

Ivanytskyi Ya. O. Regularities of the advocate's activity as a Component of the Subject Matter of Criminalistics Science. – the manuscript.

The thesis for a Candidate's degree of Law, specialty 12.00.09 «Criminal Procedure and Criminalistics; Forensics Examination; Operative Investigative Activities». – Ivan Franko National University of Lviv. – Lviv, 2018.

The thesis explores the criminalistics framework for the operations of a defense party in criminal proceedings, and defines regularities of the legal profession therefore.

The work is studied the establishment and development of academic approaches to criminal science and its subject matter from the time of emergence of the first types of states and law until present day. Conducted analysis of research literature and legislative norms on how to interpret the term «lawyer's activities» through the prism of words making up the concept, such as «lawyer» and «activities,» and clarified the content of such activities.

The thesis also offers a description of professional defense in criminal proceedings. Therefore, it was suggested to consider the improved definitions of the tactics of professional defense and the associated tactics of professional defense on the stage of pre-trial investigation of criminal offence, as well as on the stage of judicial examination of criminal offence.

The paper offers the first focus on delineating regularities of the tactics of professional defense on the stages of pre-trial investigation and judicial examination in criminal proceedings. For both stages of criminal proceedings, there are such shared features as the moment of engaging a defense lawyer into the criminal proceedings; attitude of a suspect/accused to the criminal offence charged with; information and evidence supporting the position of a suspect/accused person are available with the defense party; criminal legal qualification of the committed illegal action; data about the evidence for the defendant's guilt available with the prosecution party; provisions of the acting law and judicial practice regulating similar legal relations.

We researched the peculiarities of the methods of professional defense in criminal proceedings on intended homicide and in criminal proceedings on theft. The analysis of legal norms and research papers suggested the improved definition of the methods of professional defense, and also the associated definitions for the methods of professional defense in criminal proceedings on intended homicide and the methods of professional defense in criminal proceedings on theft. As based on the analysis of available theoretical principles of defense methods in criminal proceedings, we developed a methods structure for professional defense in criminal proceedings on intended homicide and in criminal proceedings on theft that includes the following main elements: criminalistic characteristics of the respective type of criminal offence; identifying priority

general tactical tasks on the stage of defence lawyer entering the proceedings; choice of typical defense position in terms of the current situation and practice of professional defense in respective criminal proceedings; substantiation of facts that could be proven to facilitate the most favorable final court decision possible for a defendant; tactical peculiarities of performing certain actions by a defense lawyer during defense in criminal proceedings on intended homicide.

In addition to the abovementioned, in the process of developing the methods for professional defense in criminal proceedings on intended homicide and on theft, it was for the first time delineated certain regularities typical for the activities of a defence lawyer in those proceedings, such as the essence of the suspicion/charge (court decision) presented and the materials of criminal proceedings accessible to the defense party, with their reference to the defendant's attitude to the essence of the brought suspicion/charge (court decision), are the basis for the choice the defense party makes for the defense position optimal for the current situation; the chosen defense position preconditions the main vector of further actions of a defence lawyer in criminal proceedings; the chosen defense position preconditions the possibility for the defense party to choose a specific category of circumstances that would facilitate the most favorable final court decision for the defendant possible, when proven.

Key words: regularities, subject matter of criminalistics, defense lawyer, advocacy activity, criminalistics tactics, tactics of professional defense, criminalistics methods, the methods of professional defense.

Підписано до друку 18.12.2018 р. Формат 60x90/16
Обсяг 0,9 авт. арк.
Тираж 100 прим. Папір офсетний.

Друк: ФОП Кундельська В.О.
79037, м. Львів, вул. Студинського, 4.
Виписка з ЄДР серія АА № 543619 від 22.10.2007 р.
Тел.: 096 270 62 87; 050 227 91 39.
e-mail: genaprint@gmail.com